

Izložba o stradanjima Srba na Kosovu i Metohiji

KOSOVSKA SVAKODNEVNICA U PARIZU

Izložba fotografija pod nazivom "Crkve i manastiri Kosova, evropska bastina u opasnosti", otvorena je preksinoć, 19. juna, na obodu Sene u centru Pariza, pokazala je Francuzima deo surove svakodnevnice Srba i drugih nealbanskih naroda u poslednje četiri godine od dolaska međunarodnih mirovnih snaga u pokrajinu.

"Rat na Kosovu i Metohiji 1998. i 1999. godine, bio je strasan, uzasan, prljav i nepravedan. Mnoge neduzne zrtve su pale na obe strane. A posle rata, zlocini se nastavljaju. Stradanje srpskog naroda ne prestaje, evo pune četiri godine i to u prisustvu UN, međunarodne zajednice, 40000 NATO vojnika i civilnih posmatraca UNMIK-a. Zrtve su Srbi i drugi nealbanski narodi, a zlocinci su albanski teroristi i separatisti", istakao je, izmedju ostalog, na otvaranju vladika raskoprizrenske eparhije Artemije.

On je naveo strasan bilans.

"Za četiri godine, prognano je 250000 Srba i 30000 pripadnika drugih naroda, Roma, Turaka i ostalih, ubijeno je 1300 Srba, kidnapovano jos toliko, spaljeno i poruseno 35000 srpskih kuca, nasilno useljeno jos 70000. Izvršeno je najveće etnicko ciscenje u Evropi posle Drugog svetskog rata, sproveden duhovni genocid nad Srbima, kojima je ukunut jezik, pismo, kultura. Poruseno je 113 crkava i manastira, deo evropske i svetske kulturne bastine, mnoge iz 13, 14. i 15. veka. Kosovo i Metohija je u svetskoj literaturi poznato kao "dolina fresaka". Sada je to kulturno blago unisteno", kazao je vladika.

Vladika Artemije je istakao da od tolikog broja raznovrsnih zlocina izvršenih nad Srbima, KFOR i UNMIK nisu uspeali da pronadju ni jednog zlocinca i privedu ga licu pravde.

"Zlocinci su i dalje slobodni i neometano vrse svoja zlodela. Sta je sve unisteno na Kosovu i Metohiji, pokazuje i ova izložba. Nadamo se da ce obici svet, probuditi uspavane savesti, da se stane na put vandalizmu i pomogne da se prognani vrte kucama i zive zivot dostojan coveka. To ocekujemo od kulturne i demokratske Evrope", porucio je vladika Artemije otvarajuci izložbu.

Govoreci o unistenom kosovskom blagu, ekspert za sakralnu arhitekturu Ljubisa Folic je, izmedju ostalog, istakao da su na pojedinim mestima uklonjene cak i rusevine i da je na njihovom mestu nikla trava.

Profesor istorije sa Sorbone Zan-Pol Bled je podsetio na nedavno prikazan film na Sorboni o strahotama na Kosovu posle kraja rata i istakao da je ova izložba, na neki nacin, njen nastavak.

"Ona je trostruka rana, nacionalna, duhovna i evropska", rekao je izmedju ostalog, Bled i porucio da je prikazivanje ovih jezivih prizora bilo moguće zahvaljujuci francusko-srpskom prijateljstvu.

Jedan drugi brod, za vreme otvaranja, plovio je Senom i prolaznicima na velikom ekranu prikazivao video zapis kosovske muke.

Uz stravicne prizore duhovnog i ljudskog stradanja, predstavljene su brosure, knjige, monografije, publikacija "Raspeto Kosovo", ikone, a duhovne pesme otpevale su Sladjana Borota i Masa Burgic.

Otvaranju su prisustvovali brojni nasi i francuski gradjani, vladika zapadno-evropski Luka, svestenstvo pariske crkve Sv. Sava, otac Vasilije iz manastira Sopocani, ambasador iz BiH Slobodan Soja. Medju prisutnima su bile supruga i cerka lidera francuskog "Nacionalnog fronta" Zan-Mari le Pena, Zanin i Marina.

Izložba ce biti otvorena do 15. jula, a za vreme trajanja bice organizovano vise okruglih stolova i diskusija na temu aktuelnih dogadjaja na Kosovu.

Izvestaj radjen na osnovu tekstova objavljenih u NOVOSTIMA (Frankfurt) i VESTI od 21. juna i razgovora sa ucesnicima.

ZAHTEV PATRIJARHA PAVLA UJEDINJENIM NACIJAMA I EVROPSKOJ UNIJI:

ISKORISTITE MOGUCNOSTI KOJE IMATE I

REALNO POMOZITE OPSTANAK SRBA NA KOSOVU I METOHIJI

Njegova Svetost Patrijarh srpski Gospodin Pavle uputio je danas zahtev Svetu bezbednosti Organizacije Ujedinjenih Nacija i Havijeru Solani, visokom predstavniku Evropske Unije za bezbednost i spoljnu politiku zahtev za veće angazovanje u zastiti i obezbedjivanju osnovnih ljudskih prava Srbima i ostalim nealbancima koji su ostali da zive na Kosovu i Metohiji, kao i nastavljanje pruzanja humanitarne pomoci onima koji su proterani iz juzne srpske pokrajine. U pismu, izmedju ostalog, stoji:

Patnje stotina hiljada Srba i pripadnika drugih naroda, pre četiri godine prognanih sa Kosova i Metohije, Autonomne pokrajine Republike Srbije, koja je svo to vreme pod upravom Organizacije Ujedinjenih Nacija, ne smanjuju se i ne prestaju. Njihova nepokretna imovina na Kosovu i Metohiji je unistena ili uzurpirana od strane Albanaca (30.000 kuca i stanova opljackano, a 77.000 uzurpirano). Međunarodne organizacije im vise ne daju ni onu minimalnu pomoc kako bi mogli pokriti najosnovnije zivotne potrebe. Perspektive za njihov povratak u mesta u kojima su ziveli i njihovi preci se smanjuju svakoga dana, s obzirom na to da organi KFOR-a i UNMIK-a ne cine nista ili cine veoma malo, kako bi i onom malom broju Srba koji su ostali da zive na Kosovu i Metohiji obezbedili osnovna ljudska prava. Stavise, posle bestijalnog ubistva troclane porodice Stolic u Obilicu, i oni se spremaju za bekstvo pred nozevima albanskih terorista. Na zalost, Drzava Srbija nema nikakve mogucnosti za kontrolu na ovom delu svoje teritorije, jer one odredbe rezolucije 1244 Saveta bezbednosti koje joj to pravo daju, ostale su mrtvo slovo na papiru.

Mi znamo da Vam sve ovo nije nepoznato, a o tome smo vise puta pisali mnogim uticajnim medjunarodnim ciniciocima, ali obracamo se ponovo, jer jednostavno ne mozemo da prihvatimo da su Srbi sa Kosova i Metohije stavljeni van zakona pred licem citave planete: jer oni koji su izbegli, ostali su bez osnovnih zivotnih uslova; a oni koji su ostali na Kosovu i Metohiji, u svakodnevnom su strahu za goli zivot.

Stoga jos jednom apelujemo na Vas, da uticete da organi KFOR-a i UNMIK-a zaista pocnu da delaju na ostvarenju proklamovanog cilja - multietnickog Kosova i Metohije. Za ostvarenje tog cilja potrebno je samo jedno - stati na put zlocinu i teroru. Jer - uvereni smo, albanski zivalj treba da zna da sreću svoje dece ne moze izgraditi na nesreci srpske. Isto tako, pozivamo Vas da preko humanitarnih organizacija omogucite da prognanici sa Kosova i Metohije i dalje primaju humanitarnu pomoc, tako im neophodnu za odrzanje golog zivota. U tom smislu, u potpunosti podrzavamo molbu koju su Vam tokom aprila 2003. godine, uputili Udruzenje prognano-izbeglih lica "Patrija" iz Berana i Udruzenje raseljenih lica "Kosmet" iz Sutomora.

Nadamo se da ce te iskoristiti mogucnosti koje Vam stoje na raspolaganju i realno pomoci opstanak srpskog i drugih nealbanskih naroda na Kosovu i Metohiji..."

Informativna sluzba Srpske Pravoslavne Crkve

13. jun 2003. godine

UNMIK-ova i kosovska policija

SUZAVCEM NA SRPSKE LEKARE I PACIJENTE IZ BOLNICE U KOSOVU POLJU

ERP KIM Info-sluzba

Gracanica, 20. juni 2003. god.

Eparhija rasko-prizrenska i Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije najostrije osudjuju jucerasnji nasilni upad UNMIK-ove i Kosovske (albanske) policije u prostorije Doma zdravlja u Kosovu Polju. Prilikom upada policija je upotrebila suzavac od koga je povredjeno oko dvadesetak lica - srpskih lekara i pacijenata. Ovaj nemoralni postupak bez presedana predstavlja jednu od najsravnijih mrlja u cetverogodisnjem radu Misije UN na Kosovu.

Umesto da radi na implementaciji Rezolucije 1244 UNMIK se sve vise pretvara u javni servis za uspostavljanje etnicki cistog albanskog drustva na Kosovu i Metohiji i to sve pod prividom izgradnje toboznjih multietnickih institucija i demokratije. Dok Pokrajinom vrsrlaju albanski ekstremisti koji brutalno i nekaznjeno ubijaju cele srpske porodice, mirne seljake, ucitelje, starce i starice, ruse crkve i raskopavaju groblja UNMIK policija i nekadasnji pripadnici OVK u uniformama Kosovske albanske policije primenjuju silu protiv srpskih lekara cija je sva krivica u tome sto zele da nastave da rade svoj humani posao i pomognu svom narodu koji vec cetiri godine zivi pod etnickom represijom i terorom ekstremista.

Dom zdravlja u Kosovu Polju je jedna od retkih medicinskih ustanova na Kosovu i Metohiji u kojoj nakon rata slobodno rade srpski lekari i u kojoj se slobodno lece Srbi kosovopoljskog kraja. Srpskim lekarima su cetiri godine pomagale njihove kolege iz ruskog kontingenta KFOR-a, sto je doprinelo da se ova medicinska ustanova procuje kao jedna od najstrucnijih ustanova ove vrste u Pokrajini. Dom zdravlja u Kosovu Polju je takodje ustanova u kojoj su se ovih godina pored Srba lecili i Albanci i pripadnici drugih etnickih zajednica bez ikakve diskriminacije. Nekoliko srpskih lekara koji su kolektivno pred ocima UNMIK-a i KFOR-a pre cetiri godine isterani iz Klinicko-bolnickog centra u Pristini nastavilo je zahvaljujuci ruskom KFOR-u da u ovoj bolnici pruza lekarske usluge preostalom srpskom stanovnistvu kosovopoljske i pristinske opstine, koji danas jedino u ovoj ustanovi mogu da dobiju medicinske usluge. Zbog svega toga namera UNMIK-a da ovu ustanovu stavi pod kontrolu albanskog ministarstva zdravlja i onemoguci normalan rad srpskih lekara predstavlja ozbiljnu pretnju koja je izazvala veliko uznemirenje u srpskom stanovnistvu.

Slika zdravstva na Kosovu i Metohiji, kao uostalom i svih drugih javnih sluzbi je porazna. U svim regionalnim bolnickim centrima na Kosovu vec cetiri godine nema ni srpskih lekara ni srpskih pacijenata zato sto su Kosovski Albanci uz precutnu podrsku UNMIK-a proterali sve Srbe lekare u nameri da izgrade etnicki cisto albansko zdravstvo. Srpski pacijenti ne mogu da se lece u ovim ustanovama zbog toga sto im u njima niko ne moze garantovati ne samo pravo na lecenje vec ni pravo na goli zivot. Oni koji nemaju dovoljno sredstava za lecenje u centralnoj Srbiji mogu jedino da dobiju osnovnu medicinsku pomoc u postojećim, slabo opremljenim srpskim seoskim ambulancama. Mnogi stari ljudi, hronicni bolesnici zbog takvog nehumanog odnosa albanskih institucija i UNMIK-a prisiljeni su na tiho umiranje u bedi i odsustvu odgovarajuće medicinske pomoci i brige drustva.

Eparhija rasko-prizrenska i SNV KIM apeluju na medjunarodnu zajednicu da spreći uzurpaciju Doma zdravlja u Kosovu Polju i omoguci normalan rad srpskog medicinskog osoblja.

Nastojanjima UNMIK-a da nasilnim putem stavi pod albansku kontrolu srpske medicinske ustanove i iz njih protera srpsko osoblje i pacijente srpska zajednica mora se suprotstaviti svim legitimnim sredstvima, jedinstveno i odlucno. Zato se Eparhija rasko-prizrenska i SNV KIM javno solidarisu sa kosovopoljskim lekarima i narodom i najostrije osudjuju represivnu politiku Mihaela Stajnera i Ministarstva zdravlja Kosova. Istovremeno, Eparhija i SNV pozivaju vladu Srbije i Koordinacioni Centar da materijalno i strucno pomognu rad srpskih medicinskih ustanova na Kosovu i Metohiji.

POVREDJEN RANDJEL NOJKIC

Gracanica, 20. juni 2003. god.

ERP KIM Info sluzba saznaje da je u jucerasnjem nasilnom upadu UNMIK i Kosovske albanske policije u bolnicu u Kosovu Polju povredjen g. Randjel Nojkic, clan predsednistva SNV KIM i poslanik u Skupstini Kosova i Metohije. G. Nojkic je dobio trovanje od suzavca i trenutno se oporavlja nakon ukazane medicinske pomoci.

DR. RADA TRAJKOVIC - KRSE SE SVE MEDJUNARODNE KONVENCIJE

ERP KIM Info-sluzba

Gracanica, 20. juni 2003. god.

Predsednik izvrsnog odbora SNV KIM i direktor Doma zdravlja u Gracanici dr Rada Trajkovic dala je izjavu ERP KIM Info-sluzbi rekavsi da jucerasnji nasilni upad UNMIK ove i Kosovske policije u bolnicu u Kosovu Polju predstavlja "postupak kojim se krse sve medjunarodne konvencije o neprikosnovenosti medicinskih ustanova i osoblja". "Napad suzavcem na lekare i pacijente zato predstavlja dogadjaj bez presedana za koji neko mora da odgovara pred zakonom". "Brutalni pokusaji da se na silu srpske medicinske ustanove stave pod kontrolu Albanaca jos ce vize osnaziti resenost srpskog naroda na Kosovu i Metohiji da sacuva ono sto je njegovo i ne podlegne pod pritiscima", izjavila je Dr Trajkovic. Srbi traze smenu civilnog administratora Kosovog Polja

STOTINE POTPISA PROTIV DZUN VORD

Kosovo Polje, Beograd - Krizni stab Srba iz Kosova Polja pokrenuo je juce akciju prikupljanja potpisa za smenu civilnog administratora opstine Kosovo Polje Dzun Vord, koju je optuzio da je inicijator prek jucerasnjeg pokusaja UN policije da zauzme zgradu bivse ruske bolnice, koja se nalazi u dvoristu Doma zdravlja. Tokom jucerasnjeg prepodneva zahtev za smenu Dzun Vord potpisalo je nekoliko stotina Srba, javila je Srna.

Posle prek jucerasnjeg sukoba osoblja Doma zdravlja u Kosovu Polju i UNMIK policije, UNMIK policija je u blizini Doma zdravlja u Kosovu Polju registrovala kamenovanje vozila u pokretu. Jan Kamerun, portparol UNMIK, demantovao je da je ispred Doma zdravlja juce ujutru bacena rucna bomba.

Eparhija rasko-prizrenska i SNV Kosova i Metohije ocenili su napad UNIMK policije na srpske lekare i bolesnike kao "nemoralni postupak bez presedana i jednu od najsramnijih mrlja u cetverogodisnjem radu Misije UN na Kosovu i Metohiji". **J. T.**

Srbi u Kosovu Polju formirali krizni stab

STITE USTANOVE OD ZNACAJA

Kosovo Polje - Preostali Srbi u Kosovu Polju i okolnim selima formirali su krizni stab za zastitu i odbranu Doma zdravlja, srednje skole "Sveti Sava", Poste i drugih ustanova od znacaja za njihov opstanak. Koordinator staba Miroslav Velickovic preneo je Beti da su pomenuti objekti od vitalnog znacaja za oko cetiri hiljade preostalih Srba u opstini Kosovo Polje. Formiranje kriznog staba usledilo je nakon incidenata koji su se dogodili pre dva dana, kada su ruski vojnici napustili vojnu bolnicu u Kosovu Polju i ostavili je UNMIK. Srbi zaposleni u Domu zdravlja su se usprotivili UNMIK nameri da preuzme bolnicu. Krizni stab je pozvao sefa UNMIK Mihaela Stajnera i predsednika Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Nebojsu Covica da posete Kosovo Polje i rese sve nejasnoce i probleme sa tamosnjim Srbima. Beta

SRBI BRANE BOLNICU

KOSOVO POLJE, 6/23/2003 - Unmik se povukao sa obezbedjenja bolnice i Doma zdravlja u Kosovu Polju i Srbe ostavio na nemilost Albanskim ekstremistima koji i dalje zele da im preotmu bolnicu.

Zbog toga je u minula dva dana bilo vise provokacija iz vozila koja prolaze obliznim magistralnim putem Pristina - Pec, ali i bacanja kamenica od strane maloletnika. Na zalbu srpskih "golorukih branilaca" i medicinskog osoblja da im je neophodna zastita policije, jednom od njih je odgovoreno: "Neka vas Rusi stite, koji su vam i prepustili bolnicu".

- Sve to nije nas obeshrabrilo, vec dalo podstreka da sacuvamo bolnicu, dom zdravlja i skolu "Sveti Sava". Jer, u ovdasnjem domu zdravlja i bolnici dnevno lekarsku pomoc zatrazi 300-500 pacijenata, a u bolnici je trenutno blizu njih 50 - kaze Boro Velickovic, predstavnik kriznog staba i direktor medicinske skole u Gracanici.

Preostale zdravstvene radnike, njih nekoliko stotina, juce je sa saradnicima obisao Nebojsa Covic, predsednik Koordinacionog centra Vlade Srbije. On je naglasio da ce sa Koordinacionim centrom uciniti sve da se pomenuti objekti u Kosovu Polju i preostali Srbi u ovom i okolnim naseljima zastite, i da od odbrane bolnice i skole zavisi opstanak.

D. D.

GOLORUKI PROTIV SILE

KOSOVO POLJE, 6/22/2003, - Sest dana i besanih noci, sukoba sa policijom, straha od novih bombaskih napada, srpski lekari, pacijenti i gradjani ovog i okolnih naselja, dan su proveli relativno mirno.

Formiran je krizni stab za zastitu "ruske" bolnice, ali i obliznje skole "Sveti Sava" i poste u kojoj i dalje radi dosta Srba i Crnogoraca.

- Oruzja nemamo, ali smo formirali svoje "goloruke jedinice" sa zadatkom da po cenu zivota stitimo objekte koje je gradila Srbija sredstvima koja smo decenijama izdvajali - kaze za "Novosti" Miro Velickovic, predstavnik Bresja, nadomak Kosova Polja gde su bolnica i skola.

Zdravstvenim radnicima doma zdravlja i mestanima i dalje pristize pomoc kolega i sunarodnika.

- Svet je, napokon, poceo da shvata ko je ko i koliko smo mi, preostali Srbi na odstrelu. Hteli su, eto, i nasu bolnicu da nam otmu. Uz to, hrabri cinjenica da je i premijer Zivkovic u Solunu odbio kontakt sa Stajnerom - kazu preostali Srbi u Kosovu Polju i okolnim naseljima.

Bolnicu u Kosovu Polju vec drugi dan ne obezbeduju pripadnici UNMIK i kosovske policije.

D. Dm.

CEKAJU DA DODJE COVIC

ZDRAVSTVENE radnike i preostale Srbe u Kosovu Polju u nedelju je ohrabrila vest da ce ih u ponedeljak, najverovatnije, posetiti Nebojsa Covic i predstavnici Koordinacionog centra Vlade Srbije i Republickog ministarstva zdravlja. Ovde se culo da ce Covic imati i susret sa Stajnerom i da ce ga tom prilikom jos jednom upozoriti da prestane da prenosi ovlascenja na pokrajinske privremene institucije.

Intervju sa protosindjelom Savom (Janjicem)

CRKVA GLAVNA META TERORISTA

NASOJ i svetskoj javnosti mora biti jasno da je nemoguće uspostaviti efikasan mehanizam zastite srpskog i nealbanskog stanovnistva, a i naseg kulturno-istorijskog blaga, u bilo kakvoj formi nezavisne drzave Kosova. Kada 40.000 vojnika KFOR nisu u mogucnosti da nas zastite od napada i unistavanja, po kakvoj logici bi to ucinili sami Albanci, u svojoj nezavisnoj drzavi?

Pitanje postavlja protosindjel Sava (Janjic), zamenik igumana u manastiru Visoki Decani, kategorican da je imperativ nase drzavne politike da niposto ne dozvoli stvaranje jedne takve drzavne tvorevine koja bi bila crna rupa demokratske Evrope i rak rana celog Balkana. Ocuvanje Kosova i Metohije, kaze, u okvirima jedne demokratske i u Evropu integrisane Srbije i Crne Gore, mora da predstavlja jedan od najvaznijih zadataka nase vlade. U protivnom bi Srbija krenula putem teritorijalne dezintegracije i svela se na nivo politicki i geostrategijski beznacajne drzave na Balkanu.

NE TREBA NAM NOVI AVGANISTAN

U RAZGOVORIMA oko Kosova i Metohije, govori se o raznim tipovima decentralizacije. Koji bi tip decentralizacije, po vama, bio prihvatljiv? Kako vidite sudbinu nasih svetinja u slucaju da Kosovo ode, a kako u slucaju da ono ostane u nasim granicama?

- Ideja decentralizacije razvila se iz nekadasnjeg projekta kantonizacije Kosova i Metohije koji je nasa Eparhija podrzavala kao jedan od najboljih nacina za obezbedjivanje dugorocnog opstanka naseg naroda na ovim prostorima. Decentralizacija Kosova i Metohije u osnovi podrazumeva ostvarivanje licnih i kolektivnih prava pripadnika srpske zajednice u vidu viseg stepena samouprave na prostorima na kojima Srbi zive i uspostavljanja specijalnih veza sa maticom Srbijom. Naravno, decentralizacija se cvrsto oslanja na ideju da Kosovo i Metohija treba da ostanu sastavni deo Srbije. U praksi bi se decentralizacija realizovala uspostavljanjem dva entiteta na prostoru Pokrajine: albanskog i srpskog. Dok bi albanski entitet uzivao najvisi oblik autonomije, visi od onog iz 1974, ali manji od statusa Republike, srpski entitet bi de fakto funkcionisao kao sastavni deo ustavno-pravnog poretka Srbije. Izmedju dva entiteta postojala bi saradnja o svakodnevrim tekucim pitanjima koja bi se mogla ostvarivati preko dvodomne Skupstine i njenih organa. U multietnickim gradovima, u koje treba da se vrate nasi prognanici, takodje bi se uspostavile dvodomne opstinske skupstine. Srpske opstine, kojima bi bile pribrojane i zasticene zone oko najvaznijih manastira, bile bi u velikoj meri nezavisne od lokalne pokrajinske vlasti u kojoj Albanci imaju vecinu.

Da li se razmislja o preseljenju pojedinih srpskih svetinja, recimo onih u Prizrenu? Kakva bi sudbina Pecke patrijarsije bila u slucaju da Kosovo i Metohija izadju iz SCG?

- Nasa Crkva se otvoreno protivi bilo kakvoj ideji izmestanja svetinja. Jednostavno receno, svetinje nisu samo zgrade vec njih svetinjama cini i siri geografsko-istorijski kontekst u kome one vekovima zive i postoje. Bogorodica Ljeviska nikada ne bi bila ono sto jeste kada bi bila izmestena, recimo negde u Sumadiju. Zivimo u 21. veku u kome ne bi smeli dopustiti da jedna vekovna hriscanska kultura bude unistena ili dislocirana samo zato sto jedna etnicka zajednica - kosovski Albanci - zeli da uspostavi svoju etnicki cistu drzavu i zatre sve tragove hriscanske kulture. Nama na Balkanu ne treba novi Avganistan. Ustupak pred jednom ovakvom idejom znacio bi poraz svih onih vrednosti na kojima je zasnovana Evropa i njena civilizacija.

NI PRSTOM MAKLI

VASE pisanje o prisvajanju srpskih crkava i manastira na Kosovu i Metohiji, za koje albanski i katolicki pseudoistoricari tvrde da su one zapravo podignute na tudjim temeljima, i kasnije samo opravoslavljene, izazvale su razne reakcije. Pojedini ovdasnji velikodostojnici RKC uveravaju da su kosovski katolici spremni da o svim spornim pitanjima razgovaraju sa SPC, ali da sa nase strane za to ne postoji volja?

- Moram odmah da kazem da sa rimokatolicke strane ne postoji jedinstven stav u pogledu ovog pitanja. S jedne strane, biskupska konferencija SCG u javnim istupima pokazuje sve vise fleksibilnosti i spremnosti na sradnju sa SPC, sto je pozitivan signal. Medjutim lokalni kosovski biskup Marko Sopi ne priznaje cak ni naziv Biskupske konferencije SCG i ne ucestvuje u njenom radu posto je aktivni pobornik ideje nezavisnog Kosova o kome propoveda i po crkvama. Biskup Sopi nikada nije odgovorio na nase kritike povodom njegovog intervjuja Karitasu iz 2001. godine u kome je otvoreno zastupao ideje koje de fakto legitimizuju rusenje pravoslavnih crkava i minimizuju znacaj Pravoslavne Crkve na ovim prostorima.

Savim odgovorno tvrdim da na Kosovu i Metohiji rimokatolicka zajednica ni prstom nije makla da bi pomogla Srbima u njihovom stradanju. U Djakovici zivi danas samo 5 srpskih starica, u malom parohijskom domu, i vec cetiri godine niko od rimokatolickih redovnica i svestenika u ovom gradu u kome zivi znacajan broj rimokatolika Albanaca nije posetio ove stradalnice i ponudio im hriscansku pomoc. S druge strane od stranih pripadnika UNMIK-a i KFOR-a svakodnevno cujemo da im upravo iz rimokatolicke zajednice serviraju price o tome da su nasi najveći manastiri zapravo "katolicke

svetinje", a da je rusenje nasih crkava nakon rata u najmanju ruku "razumljivo" jer je rec o "politickim crkvama". To su ideje koje otvoreno pothranjuju ekstremizam i nasilje i predstavljaju trend koji je potpuno suprotan zvanicnim nastojanjima Rima i Vatikana da pruzi Srbiji i nasem narodu ruku prijateljstva.

Kakav je osecaj biti kaludjer u zici? Koje Vam osecanje uliva cinjenica da zivite pod strazom?

- Za monahe izolacija predstavlja donekle i prirodno okruzenje jer duhovna sloboda se ne moze sputati zicom i kontrolnim punktovima. Ipak, u svakodnevnom zivotu mnogo je teze obavljati redovne poslove: nabavku, odlazak na lecenje, popravku zgrada itd. u takvim uslovima. Ali, snalazimo se i blagodarni smo Bogu da se prisustvom italijanskog KFOR-a stiti jedna ovakva svetinja. Da trenutno nemamo takav stepen zastite Visoki Decani bi bili hrpa kamenja i rusevina. U najboljem slucaju Albanci bi manastir pretvorili u muzej i prezentovali srpsku kulturnu bastinu kao duhovno blago albanskog naroda. Zivot u izolaciji mnogo teze pada nasem narodu i njihovim porodicama, narocito deci, jer jos od malena oni zive pod stalnom presijom i strahom.

Kako ocenjujete aktuelni odnos Stajnera i kosovskih vlasti prema nasoj crkvi na Kosmetu?

- Mihael Stajner, koji se sprema da napusti Kosovo i Metohiju, ostace zapamcen kao covek koji je otvoreno propagirao proalbansku politiku i koji nije imao razumevanja za potrebe srpske zajednice. Njegov odnos prema Srbima, kao i odnos albanskih kosovskih vlasti je veoma licemeran. S jedne strane oni ne propustaju da svuda govore o multietnicnosti i potrebi zastite tzv. manjinskih zajednica, u koje racunaju i Srbe, a u stvarnosti apsolutno nista ne cine da se nas zivot ucini boljim i sigurnijim. S albanske strane postoji stav potpunog ignorisanja SPC.

Buduci da nisu u mogucnosti da nas optuze za ekstremizam, posto je nasa Eparhija od pocetka bila vrlo ostro suprotstavljena Milosevicevom rezimu, a u nekim sredinama kao npr. u manastiru Visoki Decani monasi su stitili albanske civile, nove kosovske vlasti ostale su potpuno gluve na zahteve nase Crkve da se zaustavi sistematsko rusenje svetinja i skrnavljenje grobalja. Mnogi albanski nacionalisti u Crkvi i nasim svetinjama vide zivog svedoka vekovnog prisustva srpskog naroda na ovim prostorima sto se ne uklapa u stvaranje nove istorijske slike po kojoj su Srbi na Kosovu i Metohiji bili samo prolazni osvajaci i rusitelji. Zato Crkva i dalje ostaje glavna meta ekstremista, kao zivi svedok prošlih vremena i glas savesti u atmosferi konstantnog nasilja i zlocina.

SVE VISE MONAHA

Koliko na Kosovu i Metohiji ima danas srpskih monaha i svestenika?

- Danas na prostoru Eparhije rasko-prizrenske zivi oko 200 monaha i monahinja i oko 30 svestenika. Manastiri nikada nisu bili ovako aktivni kao danas i u njima su vecinom mladi ljudi puni duhovnog elana da i u ovako teskom vremenu posvedoce svoju veru u Hrista. Svakodnevno u manastirima imamo i mlade iz raznih krajeva bivse Jugoslavije koji imaju zelju da se zamonase i ostanu da zive ovde. Medju njima je vecina fakultetski obrazovana, iz vecih urbanih sredina, sto je omogucilo razvijanje raznovrsnih aktivnosti na kojima svako moze da iskoristi svoj talenat na opste dobro i napredak Crkve i naroda. Zanimljivo je da je interesovanje za monaski zivot na ovim prostorima poraslo od kako se pogorsala politicko-bezbednosna situacija. Kao i mnogo puta do sada u praksi su se ispunile reci velikog crkvenog pisca 3. veka iz Severne Afrike Tertulijana koji je napisao da je "krv hriscana seme Crkve".

CUTANJE RIMOKATOLIKA

- Nazalost, niko iz rimokatolickih krugova nije javno kritikovao "secesionisticko" ponasanje kosovskog biskupa Sopiija koji doslovno ne priznaje ni naziv biskupske konferencije kojoj kanonski pripada, sto pothranjuje sumnje da za njegove stavove postoji i izvesna tolerancija. Episkop Irinej Backi je nedavno dao izjavu kako problem sa biskupom Sopiijem ne postoji, medjutim mi ovde na terenu imamo potpuno drugacije vidjenje ovog pitanja i samtramo da je g. Sopi pokusao da obmane SPC izbegavsi da javno komentarisuje svoje problematicne stavove. On nikada nije pristao da javno kaze da su nasi manastiri svojina SPC niti je ikada javno osudio rusenje nasih hramova. To je i razlog zasto je Eparhija rasko-prizrenska prekinula sve kontakte sa rimokatolickom crkvom na ovim prostorima. Dok smo mi s jedne strane spremno osudili svaki zlocin prema Albancima, s albanske strane nema spremnosti ne samo da se osude vec ni da se priznaju zlocini prema Srbima. Takvo isuvise glasno cutanje sa rimokatolicke strane na Kosovu i Metohiji sasvim jasno pokazuje koliko je ta verska zajednica pod destruktivnim uticajem ekstremnog albanskog nacionalizma.

NOVOSTI 6/21, Mirjana RADETIC

I DOSLI I OTISLI PRVI

PRISTINA - Juni 1999. godine. Nepun cas posle potpisivanja Kumanovskog sporazuma drzavna RTS iz sata u sat javlja: "Ruska oklopna jedinica iz sastava SFOR-a u BiH, velikom brzinom ide prema Kosovu i Metohiji."

U Pristini se, iznenadno, beznadje pretvara u radost. Vise od 40.000 ljudi duze od deset casova cekaju svoju poslednju nadu, sa verom da "stizu braca da zastite bracu". Dva sata iza ponoci, dvadesetak oklopnjaka ulazi u centar grada.

Muzika tresti, devojacke ruke pruzaju cvece, mladici se penju na transportere... Veselje do zore traje. Niko od radosnih i ne pomislija da je ono poslednje u glavnom gradu juzne pokrajine i da ce, desetak dana kasnije, Pristina ostati bez Srba i Crnogoraca, a neki od veselih biti kidnapovani, pa na licu mesta ubijeni.

Nikad nemoj reci nikad

JUNI 2003. - Pet leta kasnije. Za minule cetiri godine, na aerodromu, tacnije u selu Vrelu, koje na dva mesta presecaju sroke piste, koje povezuju podzemni vojni aerodrom ispod Goles-planine, od osamdesetak, ostale samo cetiri srpske porodice - Brkljaci, Kosovici, Gojko i Milos Delibasic: njih jedanaestoro. Tri kuce spaljene, ostale popljackali, a potom uzurpirali Albanci iz okolnih sela. A reporter "Novosti" u pratnji prof. dr Gojka Savica, rektora Pristinskog Univerziteta i

clana Predsedništva Skupštine Kosova, koji je posao da se oprosti sa Rusima i obidje preostale Srbe, strogo, službenim propisima i uz obezbeđenje poljskih specijalaca, zaustavlja se pred ruskom bazom. Očekujemo protokol, kakav KFOR primenjuje u svim okolnostima. Međutim, kapija nam se odmah otvara. A iza nje još sire slovenske duše, dvojice ruskih oficira. Stezu nam ruke, predstavljaju se, pukovnici Nikolaj Zubanov i Aleksej Pavlović. Tu su i ostali oficiri, Fominih, Andrmanov, Vronski...

Oficiri ne skrivaju zahvalnost, uvode nas u komandu.

- Iskreno nam je zao preostalih Srba na Kosmetu. Nisam verovao da ovako nešto može da se dogadja u srcu civilizovane Evrope. Pre ravno četiri godine bio sam na celu one jedinice koja je usla u Pristinu. Toliko ljubavi i srdačnosti Rusima niko na svetu ne bi pružio. Odlazio sam u Rusiju, pa osetio poruku savesti da se opet vratim. Sada, nazalost, u poslednjoj smeni. Ali, nikad ne reci nikad - istice jedan od oficira.

Domacini nam nude da obidjemo bazu. Posle duže setnje, još veće iznenađenje. Pukovnici nas pitaju želimo li u podzemni aerodrom! Prihvatamo. Idemo, pesice, pištolom, pravo pod brdo. Onamo gde je pre četiri decenije, po sovjetskom projektu, izgrađeno ovo zdanje, kao najveća tajna nasih vazduhoplovnih jedinica. U vreme bombardovanja na njega je palo na hiljade tona bombi i projektila, ali je podzemni deo ostao neostecen. Širokim hodnikom, iz kojega su izletali "migovi" i ostali avioni, idemo pod zemlju, stotinak metara. Dalje se ne može.

Zar dotle doslo

POTOM, u pratnji dvojice i neizbeznog obezbeđenja poljskih policajaca, polazimo u selo Vrelo. Do preostalih srpskih porodica.

U dvoristu smo najbliže porodice Brkljac. U kući zaticemo majku Dragicu i sina Miladina. Ostala dvojica su na poslu, u bazi kod Rusa.

- Ne znamo šta ćemo sada kada Rusi odu. I ovako nam je mnogo tesko. Sinovi, precicom, i uz sopstveni rizik, idu do posla. Eto, tri stotine metara, nize. A Miladin i ja ne izlazimo iz dvorista. Čak ni do kompsija Delibasica, pola kilometra dalje - kaže Dragica Brkljac (71), napominjući da su se preostali Srbi poslednji put susreli pre pola godine, kada je sahranjivan Vlado Kosović (74).

Ne znaju Brkljaci šta će sada, kao ni ostali Srbi. Ne ide im se od svojih kuća, ne u kolektivni smestaj. Ali im se, priznaju, i ne ostaje. Pominju da na groblje, kilometar zapadnije, ni na Svetu trojice, ni na Zadusnice nisu išli. Miladin nam dosaptava: "Ne, ne želim majka da ide." Ubrzo, na groblju, shvatamo: porusen je spomenik njenom suprugu, snahi, bratanici koja je bila student ekonomije, pa stradala u nesreći, kada je jedan "mig" jugoslovenskog vazduhoplovstva, pre petnaestak godina, pao na njihovu kuću u selu. Tada je poginulo još jedanaest seljana.

Mi poneli sveće: palimo ih, krstimo se. To čine i ruski oficiri. Tada nas nas pratilac neoprezno upozorava da je isteklo predviđeno vreme za posetu aerodromu.

-Nije valjda doslo vreme da poljski redov, nas visoke ruske oficire, upozorava na vreme - zavrte glavom jedan od pukovnika.

Preko tri države

- Mi napustamo pristinski aerodrom 23. jula ove godine. Idemo najpre u Leskovac. Tamo ćemo ostaniti dok se ne ugovori prelaz preko tri države, do naše Rusije. Nas će, ovde, zameniti Finci. A sa nama odlazi i preostali deo nasih vojnika u kosovskom Pomoravlju - istice pukovnik Zubanov.

Price da će ubrzo u podzmeni aerodrom ući pripadnici KZK Agima Cekua, Rusi su kategorično prokomentarisali: "Ne!" Stradali vojnici

ZA četiri godine boravka u Pokrajini stradao je 21 ruski vojnik i oficir. Iz meseca u mesec, broj pripadnika ovog kontingenta se smanjivao. Sada ih je, pred odlazak, oko 600.

-Svi naši vojnici su obišli spomenik stradalim srpskim ratnicima u Kosovskom boju, na brdu Gazimestanu pored Pristine. Na našim kalendarima imamo procvetale bozure, iznikle iz snega, kao simbol dalje svetlosti iz ovog "zamrznutog" vremena - istice jedan od ruskih pukovnika, pokazujući nam sliku koju svaki njihov vojnik u džepu nosi

Dragan DAMJANOVIC, NOVOSTI 6/21

NE TRGUJEM KOSMETOM

TIVAT - U ovom trenutku Srbija i naša državna zajednica, ne mogu garantovati bezbednost ni slobodu kretanja raseljenicima koji žele da se tamo vrate, jer je na Kosmetu suspendovana naša vlast, a međunarodna zajednica nije obezbedila ni elementarne uslove za vaš povratak - rekao je Nebojša Čović, potpredsednik Vlade Srbije i predsednik Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju, prilikom posete kosmetskim raseljenicima koji su smesteni u kolektivnom centru u Tivtu.

Čović je u subotu u pratnji Djordja Scepanovića, komesara sa crnogorskog komesarijata za izbeglice obišao i raseljenike sa Kosova koji borave u kolektivnim centrima u Budvi, Baru, Beranama i Podgorici.

Čović, koji je i predsednik Koordinacionog centra za Kosovo, je u razgovoru sa raseljenim licima naglasio da će Vlada Srbije pomoći onima koji zbog zatvaranja kolektivnih centara moraju da napuste takav smestaj.

Prema njegovim rečima, trebalo bi naći mogućnosti da se isplate deciji dodaci, kao i da se nadoknade onima koji ne rade, redovno isplaćuju.

Čović je naglasio da Vlada Srbije priprema uredbu po kojoj bi sredstva dobijala ne samo bivši radnici javnih službi i javnih preduzeća na Kosmetu kao dosad, već i radnici društvenih preduzeća.

"Nema stabilnosti ni pomirenja u celom regionu dok se 700.000 ljudi ne vrati svojim kućama ili se ne skrasi tamo gde

mogu da zive normalno", naglasio je Covic.

Ne isključujem mogućnost da cela teritorija Kosova i Metohije ostane u granicama Srbije, kao što i ne isključujem ni mogućnost da u sastavu naše republike ostane deo južne pokrajine. Naš nacionalni interes je da sačuvamo ono što je naše, ali ako nas tamo (na Kosmetu) nema, onda to neće moći da bude naše. Moje nije da trgujem Kosmetom, niti to želim. Mene ne zanimaju nikakve milijarde - rekao je Covic raseljenim u Sutormu.

Krajnje je vreme, dodao je, da međunarodna zajednica konačno shvati da Srbi i drugi nealbanci nisu ti koji ne žele da žive sa Albancima na multietničkom Kosmetu, već, da velika populacija kosmetskih Albanaca ne želi da živi sa Srbima i drugim narodima.

Covic je na skupu kome su prisustvovali predstavnici i članovi Udruženja "Kosmet", "Metohija", "Ognjista", "Beli Drim" i drugi, podsetio, da je napravljen program da se kosmetski prognanici vrate u 24 grupacije naselja u pokrajini, te da je to dobilo potvrdu na Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija, još u junu 2001. godine, ali, kako je naglasio, taj program ne želi da sprovede UNMIK.

Što više predstavnici UNMIK-a pričaju o povratku, sve je manja mogućnost da se povratak desi, kazao je predsednik Koordinacionog centra.

M. J. - N. G. 6/21/2003,

SRPSKA GOLGOTA PO UNMIK-u

OVOG meseca međunarodna administracija puni četiri godine prisustva na Kosovu i Metohiji. Vreme, koje je i uz najpesimističnije prognoze, bilo više nego dovoljno da se do kraja ispune gotovo svi zahtevi Rezolucije 1244. Čak i one koje se tiču bezbednosti, slobode kretanja, multietničnosti, prava na imovinu, informisanje, kulturu, stvaranje privremenih, a onda i trajnih institucija...

Realnost je, nažalost, sasvim drugačija od očekivanja. Iako je srpska vlast na sve načine pokazala kooperativnost, kroz razne kompromise, računajući i izlazak na izbore i puštanje albanskih zatvorenika, zbog čega je trpela kritiku domaće javnosti, zauzvrat nije dobila ništa. Naprotiv! Četvrtu godišnjicu misije UNMIK i KFOR obeležio je zločin koji je, kada bi to u svetu hteli da vide, direktno bacanje "rukavice u lice" upravo njima. Jer srpska porodica Stolic u Obilicu ubijena je u svojoj kući, nisu čak ni u dvorište izašli da bi iko mogao da tvrdi kako su nekoga tobože isprovocirali. Ni zbog toga, kao ni zbog bilo kog ranijeg zločina siptarskih bandi, Stajnerov tim se nije mnogo uzrujao, niti je došao na ideju da stvari konačno nazove pravim imenom - terorizmom. Albanci to ne mogu da citaju drugačije nego kao podršku svojim ciljevima koji opravdavaju sva sredstva, a Srbi kao poruku da za njih tu više nema mesta.

ZAHTEVA 28.000

REZULTATI međunarodne misije su porazavajući. Podaci do kojih su "Novosti" došle u Koordinacionom centru za Kosovo i Metohiju govore da je, u četvorogodišnjem mandatu UNMIK-a život preostalih 120.000 Srba u južnoj pokrajini pertvoren u geto, uslovi njihovog života gotovo da se ne razlikuju od života zatvorenika u logorima, pretvorili su se u pokretne mete za siptarske teroriste...

"Novosti" su uspele da, uz pomoć Koordinacionog centra, dodju do najaktuelnije slike stanja na Kosovu i Metohiji, kada je rec o srpskom stradanju. Prikazano u brojkama, to izgleda ovako: za četiri godine Unmikovog sefovanja pokrajinom, tačnije od 10. juna 1999. do 10. juna 2003. godine izveden je 6.391 napad na Srbe. Od toga je 1.194 ubijenih, 1.305 povredjenih, a 1.138 oteatih. Od ukupne cifre oteatih, 155 je ubijeno, 13 je pobjeglo, a 95 pusteno na slobodu. Nepoznata je sudbina 863 čoveka.

U razgovoru za "Novosti" Vladimir Bozovic, rukovodilac odeljenja pravosuđa u Koordinacionom centru kaže da je, samo u ovoj godini, zabeleženo 164 napada na Srbe.

- Ako se nekom čini da se broj smanjio, to je samo zato što je Srba sada manje i što su se donekle izvestili kako da se čuvaju.

Iako iskustva 280.000 njihovih sunarodnika koji su raseljeni po centralnom delu Srbije nikog ne bi mogla da ohrabre, saćica preostalih kosmetskih Srba sprema se da krene njihovim putem. O povratku nema ni govora.

- Navodne cifre od 3.000-4.000 povratnika o kojima priča Mihael Stajner apsolutna su fikcija. Vratilo se samo 125 Srba, ali otislo ih je sigurno više od te cifre. Broj Srba na Kosovu i Metohiji je sve manji. U Pristini ih je trenutno 100, a pre dolaska Unmika bilo ih je 20.700. Radi se o klasičnom etničkom čiscenju. Činjenica je da bi se ljudi vratili kada bi imali uslove za to. Preko 50 odsto raseljenih to želi. Ali, kako da se vrate kada je, od 28.000 zahteva za iseljavanjem Albanaca iz njihovih kuća i stanova, pozitivno odgovoreno na jedva pet odsto.

STAJNEROVA FATAMORGANA

KADA je rec o unistenoj srpskoj imovini, niko u Vladi Srbije i Koordinacionom centru nema tačne podatke. Kao ni o grobljima, crkvama, manastirima...

Vladimir Bozovic priznaje da smo delimično i sami krivi zbog mnogih stvari, da smo možda mogli uraditi više na predstavljanju pravog stanja stvari kod relevantnih međunarodnih institucija, da smo propustili da stvorimo pravu medijsku sliku u svetu.

Na pitanje - zasto su stvari iz godine u godinu bivale sve gore, zasto srpska vlast nije uspela da kod administratora Unmika izbori da se ispostuju bar osnovna prava Srba iz Rezolucije 1244. i zasto se, ako to već nije moglo, nije islo dalje - Bozovic kaže:

- Islo se. U svet su odlazile dve slike: naša realna i Unmikova imaginarna. Svet je imao više sluha za njihovo vidjenje. Ali, razlog ovako katastrofalnog četvorogodišnjeg bilansa Unmika treba tražiti pre svega, u ličnosti Stajnera. Jos

verujemo da se stvari mogu popraviti smenom administratora.

Za to vreme, srpska vlast uspeła je da nagovori Srbe iz Obilica da se vrate. Garancija im je pojačana patrola Kfora.

Predstavnici srpske vlasti nagovaraju ih na opstanak, po svaku cenu. Bozovic kaže:

- Moraju da se strpe još neko vreme, da ostanu tamo. Ako na Kosovu i Metohiji ne bude Srba, nećemo više imati argumenata da se borimo. Kako ćemo tražiti prava za njih, ako ih tamo ne bude? Zato ne možemo da ih podržavamo u napuštanju teritorije

D. VUJANOVIC 6/11

Evropska Unija o dijalogu Beograd - Pristina

BRISSEL NAJPOGODNIJI

Brisel, 23. juna (**Tanjug**)

Evropska unija je sa velikim zadovoljstvom prihvatila dogovor da već do kraja idućeg meseca počne dijalog između Beograda i Pristine, koji bi, pored praktičnih mogao da obuhvati i sustinske probleme, koje UNMIK, a pre svega šef civilne misije UN Mihael Stajner do danas nisu rešili, kao što su bezbednost manjinskih zajednica na Kosovu i povratak srpskih izbeglica.

U EU još niko ne zna kada će tačno taj dijalog početi, niti gde će se obaviti. Upućeni tvrde da se on neće održati ni u Beogradu, niti u Pristini, već najverovatnije na neutralnom terenu, a veruje se da bi Brisel bio najpogodniji i prihvatljiv za obe strane.

Što se dnevnog reda najavljenog dijaloga tiče, još u vreme samita EU - zapadni Balkan, u Porto Karasu, lideri Unije su stavili do znanja i jednoj i drugoj strani da dijalog Beograd - Pristina može da obuhvati sva pitanja osim jednog - konačnog statusa Kosova.

U Briselu se smatra da je upravo Kosovo jedan od poslednjih problema koji opasno ugrožava stabilnost i bezbednost celog regiona, pa se veruje da bi najavljeni dijalog mogao doprineti smirivanju situacije.

Što se konačnog statusa tiče, postoji, u stvari, strah da bi se time otvorila Pandorina kutija i da bi se po principu domina problem samo proširio i na druge delove bivše SFRJ, pre svega na Makedoniju.

Veruje se da takav stav ima i Vasington, bez obzira na to što u SAD postoji jak albanski lobi, koji sve glasnije traži pregovore o nezavisnosti.

Ono što je izvesno jeste da u najavljenom dijalogu neće učestvovati Stajner, koji idućeg meseca odlazi sa Kosova.

Problem je što se još ne zna ni ko će ga zameniti i kada, jer je to stvar odluke generalnog sekretara Ujedinjenih nacija Kofija Anana. EU je pre nekoliko dana poslala Ananu imena dvojice kandidata za funkciju novog šefa UNMIK-a - jedan je švedski ambasador u UN Pjer Sori, a drugi je italijanski ambasador Antonio Armelini.

Bez obzira na to što je neuobičajeno da EU predlaže dva kandidata, u Briselu se saznaje da je to učinjeno zbog toga što se ne zna koga će SAD prihvatiti. Ima procena da Švedjanin nije po volji Vasingtona zbog svojih stavova ili stavova svoje zemlje prema irackoj krizi.

Takodje se pretpostavlja da je italijanski diplomata više po volji Amerikancima, i to iz dva razloga. On je bio italijanski koordinator u Paktu stabilnosti za jugoistočnu Evropu, pa se pretpostavlja da je dobro upućen u zapadnobalkanske prilike. Pored toga, odmah posle rata u Iraku Rim ga je poslao u Bagdad, gde je imao određenu funkciju u prelaznoj civilnoj administraciji.

EU je morala da u toj svojoj kadrovskoj kombinatorici vodi računa i o smeni specijalnog izaslanika Unije za Bliski istok. Dosadašnji izaslanik Miguel Angel Martinos odlazi, a kandidati za njegovu zamenu su Italijan i Holandjanin. Problem je, međutim, što na dva važna mesta, izaslanika za Bliski istok i šefa UNMIK-a, ne mogu da budu postavljene diplomate iz jedne zemlje, u ovom slučaju Italije.

Pucnjava u Severnoj Mitrovici

UNISTENA PEKARA

Kosovska Mitrovica, 21. juna (Beta)

Nepoznata lica pucala su prošle noći na pekaru u severnom delu Kosovske Mitrovice, uništivši oko 80 odsto opreme, saznaje agencija Beta.

Vlasnik kuće u kojoj se nalazi pekara Nebojsa Maric ocenio je da je motiv za noćasnu pucnjavu njegova nedavna izjava da se nisu stekli uslovi za povratak 156 albanskih porodica u severni deo Kosovske Mitrovice.

Maric je slučaj prijavio pripadnicima UNMIK policije, koji su obavili uviđaj.

Juce u vozu na relaciji Kosovo Polje - Zvecan

POLICIJA UNMIK-a UHAPSILA STANISU JEREMICA

Kosovska Mitrovica, 22. juna (**Tanjug**)

Stanisu Jeremica (53) uhapsili su danas policija UNMIK-a i kosovska policijska služba u Vucitnu u vozu koji saobraća na relaciji Kosovo Polje - Zvecan.

Jeremic, inače stanovnik Kosovske Mitrovice, uhapšen je na osnovu tvrdnje jednog Albanca da on "poznaje osobu koja mu je nanela telesne povrede kad je izlazio iz voza u mestu Vrnica".

Zbog hapšenja Stanise Jeremica, sa kojim je u policijsku stanicu otišla i njegova supruga Stanija, Srbi koji su doputovali vozom u Zvecan iz enklava u centralnom Kosmetu u znak protesta su dvadeset minuta blokirali saobraćaj od Zvecana do Kosovske Mitrovice.

Pre dva meseca isti taj voz je bio na meti albanskih ekstremista koji su ga kamenovali u juznom delu Mitrovice, a jedna Srпкиnja je tada zadobila teze telesne povrede.

Kasa: Kosovo za Srbe isto sto i Transilvanija za Madjare

NEMA VISE PROMENA GRANICA NA BALKANU

NOVI SAD (**Beta**) - Lider Saveza vojvodjanskih Madjara Jozef Kasa izjavio je da "uvazava osetljivost" Srba na problem Kosova i dodao da je Kosovo za Srbe isto sto i Transilvanija za Madjare. "Kosovo je kolvka srpstva i njegov gubitak bi bio izuzetno tezak. Kao Madjar to shvatam jer, sta za Madjare znaci gubitak Transilvanije, koji smo mi prebrodili kroz desetleca a jos nismo imuni na to pitanje, to za Srbe znaci Kosovo", rekao je Kasa za "Dnevnik".

Kazao je da Madjari zive u Vojvodini vekovima i tu zele i da ostanu i osudio ekstremizam svake vrste, pa i nedavnu pojavu plakata u Subotici na kojima se izrazava nostalgija zbog potpisivanja Trijanonskog sporazuma, kojim je Madjarska, nakon raspada Austro-Ugarske monarhije ostala bez dobrog dela teritorija, ukljucujuci i Vojvodinu. "Madjari, medjutim, ne zele otcepljenje od Srbije. Ne, mi ostajemo ovde, u drzavi Srbiji i Vojvodini!", kazao je lider SVM.

Kasa je ocenio da mora jasno da se kaze da nece biti promena granica na Balkanu. "Nikakvih promena granica vise nema, a ako ih i kada ih bude, onda to mora biti onako kako granice nastaju u Evropi", rekao je lider SVM.

Novi incident u Obilicu

ZAPALJENA KUCA PORODICE PECELJ

OBILIC (Srna) - U Obilicu, na Kosovu, prekjuce ujutro oko 7.35 casova, u Ulici svetog Save zapaljena je kuca troclane porodice Pecelj.

Porodica Pecelj se iselila 2. juna, dan pre ubistva porodice Stolic u Cerskoj ulici, potvrdili su srpski izvori iz Obilica. U ovoj ulici je do 1999. godine zivelo 11 srpskih porodica, a od prekjuce, u Ulici svetog Save vise nema srpskih kuca i porodica.

Najavljeno sudjenje Milanu Ivanovicu i Nebojsi Jovicu

PROCESI PO BLAZIM OPTUZNICAMA

Kosovska Mitrovica - Sudjenje predsedniku Srpskog narodnog veca za severno Kosovo i Metohiju Milanu Ivanovicu i predsedniku Opstinskog odbora Nebojsi Jovicu bice odrzano krajem avgusta ili pocetkom septembra, ali ne za krivicna dela za koja su prvobitno bili optuzeni, izjavio je jedan od branilaca Ljubomir Pantovic.

On je rekao da su uvazne njegove i primedbe branioca Tome File pa je medjunarodno krivicno vece okruznog suda u Kosovskoj Mitrovici preinacilo optuznicu i predmet prenelo Opstinskom a ne Okruznom sudu. "Ivanovic ce odgovarati samo za ucestvovanje na skupu koji je izazvao nasilje, ali ne kao vodja vec kao ucesnik dok ce Nebojsa Jovic umesto za cetiri odgovarati za dva krivicna dela, za koja je predvidjena znatno blaza kazna od prvobitne", kaze Pantovic i istice da je zadovoljan korektnim odnosom medjunarodnih delilaca pravde u ovom slucaju.

Beta

PODGORCANI NA ISPITU STRPLJIVOSTI

Angazmanom UMCOR-a na povratku raseljenih slucaj da se mestani odredjenih sela na Kosovu odlucuju za kolektivni povratak nije vise tako redak. Nesumnjivo je da bi takvih slucajeva bilo i vise da se povratak tice samo UMCOR-a, ali kako je u procesu povratka ukljucen niz organizacija i struktura u Srbiji i na Kosovu, uocljiva je otezana koordinacija u slucajevima povratka. Na nedavno sastanku raseljenih iz Podgorca u krusevackom hotelu Golf, odrzanom sa ciljem da uskladi zelje povratnika sa realnim mogucnostima organizacija koje ga sprovode, doslo je do izuzetnog pomaka za proteklih godinu dana kako je povratak Podgorcana aktuelan. Posto su raseljeni izrazili svoju nedvosmislenu spremnost za povratak i definisali prvi juli kao moguci datum kada bi se s povratkom moglo poceti, za sledecu nedelju zakazan je novi u nizu satanaka na kome je trebalo popuniti dodatne formulare i potpisati izjave o resenosti povratnika. Iako je ARC-e insistirao na sto skorijem izjasnjenju o spremnosti raseljenih za povratak i istovremeno ukazivao na cinjenicu da je obezbedjen samo deo sredstava, resenost raseljenih prokomentarisana je kao cinjenica od izuzetnog znacaja koja ce pomoci i ubrzati rekonstrukciju sela.

Na ponovljenom sastanku na kome su popunjeni formulari i potpisane izjave, situacija se nepotrebno iskomplikovala neocekivanim stavom ARC-a da bi bilo zgodno sacekati sa povratkom kako bi se obezbedila dodatna sredstva za rekonstrukciju citavog sela. Ocgledno nezadovoljni ovakvim stavom, raseljeni su zahtevali da se povratak ipak dogodi bez obzira na nespremnost ARC-a da otpocne sa rekonstrukcijom. Kako bi pomogli prevazilazenje situacije, aktivisti UNHCR-a izneli su dve opcije. Povratak u privremenim uslovima pod satire ili u nakoliko rekonstruisanih kuca u kojima bi se sacekalo obezbedjenje sredstava i pocetak rekonstrukcije. Nakon zucne rasprave u kojoj su raseljeni Podgorcanci naglasili da je nedopustivo spekulisati s datumom povratka sada kada je on po prvi put tako blizu, predlog UMCOR-a i UNHCR-a je prihvacen i pripremljen je zvanicni spisak porodica koje ce se prvog jula vratiti u privremenim uslovima i sacekati najavljenu rekonstrukciju.

CRKVA SVETIH APOSTOLA

Avgusta 1979. godine, kao gost Decanske kolonije, po ko zna koji put, a ovoga puta i zvanicno, nasao sam se u meni dragom decanskom prostoru. U Koloniji je bilo pisaca sa svih prostora bivse Jugoslavije, ali i jedan broj evropskih. Za

nas, je bio posebno znacajan Aligimantis Bucis, litvanski pesnik i esejist svetske kulture, veliki poznavalac, prijatelj i prevodilac srpske knjizevnosti. Od prvog susreta postali smo sagovornici i prijatelji. Procitavsi moju knjigu "Daleki ukucani", koja je bila upravo izašla, bio je iznenadjen. Pamtim njegov prvi utisak: "Na tu vrstu stiha nisam naisao nigde". Rekao je da je to pesnicki podvig, slican onom koji su u slikarstvu izvorsili suprematisti. Jednog dana Aligimantis me je zamolio da ga odvedem u Pecku patrijarsiju. Usput je vrlo pazljivo razgledao Pec, zgrade, ulice, upijao atmosferu, posmatrao najrazlicitija lica, sve ga je interesovalo. Sa sobom je nosio veliki notes koji je neprekidno ispisivao. Vec na samoj kapiji Patrijarsije bio je vidno uzbudjen: poceo je da crta, belezi, nije zatvarao notes.

Voznesenje Hristovo

Usli smo na glavna crkvena vrata gde najpre ulaze svi turisti. Tu smo se kratko zadržali, a zatim smo presli u Crkvu Svetih Apostola. Ova cuvena crkva bila je namenjena da bude kolektivna grobnica srpskih arhiepiskopa. Izazivala je neprekidnu paznju strucnjaka i obrazovanog sveta. Pazljivo smo razgledali ulaznu prostoriju, a Aligimantis se uputio prema oltarskom prostoru. Posle nekoliko trenutaka (sa nama su bila i dva ruska pesnika) zacusmo uzbudjenog Aligimantisa, koji nas je mahanjem ruke pozivao da dodjemo. Videli smo ga kako se krsti, uz glasne komentare: "Pa, ovo nigde u Evropi nema, ovo je neverovatno!" Obratio se meni i upitao da li srpska kultura zna za ovo blago, i da li je ono opisano u "literaturi". Rekao je da ce, cim se vrati u Viljnus, o ovom slucaju opsirno pisati. Zatim je otvorio notes, i sledecih pola sata ga je neprekidno ispisivao.

Pred nasim ocima se prostirala prava raskos cuvenih srednjovekovnih fresaka. Aligimantis je neprekidno upirao prstom u veliku fresko- kompoziciju "Voznesenje Hristovo", ukazujući kako na neobicnost i originalnost kolorita, tako i pokreta i izraza. Ali i na citav niz drugih kompozicija i fresaka, koje su ispunjavale tzv. "oltarski prostor", kakve su: "Pricesce apostola", "Sluzba arhijereja", "Misija apostola", "Neverovanje Tomino", "Jevandjelisti", "Vaskrsenje Lazarevo", i druge.

Postupak politicara

U spektru gustih, prigusenih i patiziranih boja, u tonovima okera, cinobera, kestenjastocrvenih i kadifastih preliva, prostirala se pred nasim ocima jedna prelestna postavka naseg srednjovekovnog slikarstva koja je dosegla same svetske vrhove.

Vracajuci se iz Patrijarsije prema Decanima bili smo prosto osijani onim sto smo videli. Sutradan, Decansku koloniju je posetila visoka politicka delegacija iz Pristine, predvodjena dvojicom poznatih, tada celnih, funkcionera. Iako su ucesnici Kolonije bili sa prostora cele Jugoslavije, kao i sirom Evrope, oba politicara su se piscima obratila iskljucivo na albanskom. To je izazvalo burno negodovanje svih prisutnih pisaca, od kojih je jedan broj napustio skup.

Alek VUKADINOVIC

Jordan Ristic, upravnik Narodne i Univerzitetske biblioteke "Ivo Andric" iz Pristine

SRPSKE ZBRKE NA KOSOVU I METOHIJI POHARANE I UNISTENE

Jedna od kulturnih institucija koja se nasla u nezavidnoj situaciji, kao i mnoge druge izmestene sa Kosova i Metohije je i Narodna i Univerzitetska biblioteka "Ivo Andric" iz Pristine. Sa kakvim se problemima suocavaju i sta je uradjeno za protekle cetiri godine objasnjava upravnik ove biblioteke mr. Jordan Ristic.

- Dovoljno je reci da je u prostorijama Narodne i Univerzitetske biblioteke u Pristini ostalo milion knjiga, svezaka, casopisa, zatim fond retke knjige kao i zavicajni fond, o cijoj se sudbini, nazalost ne zna nista, kaze Ristic.

- Za mnoge biblioteke na teritoriji Pokrajine pouzdano se zna da su poharane, unistene, spaljene. Mnoge licne biblioteke su nestale sa veoma bogatim i znacajnim brojem knjiga srpskih stvaralaca, bibliofila kao i naucnih radnika.

Zahvaljujuci velikom razumevanju Ministarstva za kulturu vi ste dobili na korisćenje prostoriju u Narodnoj biblioteci Srbije. Kako funkcionisete u takvim uslovima?

- Prvi segment naseg rada je obrada i distribucija obaveznog primerka, a drugi afirmacija bogatog kulturnog nasledja kroz objavljivanje knjiga. Iako pod veoma teskim uslovima, u proteklom periodu uspehli smo da objavimo 25 naslova uz veliku podrsku ministarstva za kulturu. Medju prvim naslovima izdvojio bih monografiju "Gracanica" autora prof. Branislava Todica kao i monografiju Slobodana Curcica. Tu je i knjiga akademika Atanasija Urocevicica "O Kosovu" u kojoj akademik Urosevic zaokruzuje antropogeografska istrazivanja onih mesta koja se ne nalaze u prvoj knjizi.

Ono sto bih izdvojio je sestomesečni rad nasih strucnjaka na sredjivanju biblioteke Rasko-prizrenske eparhije, ciji je knjizni fond prilicno bogat i dragocen. Na isti nacin su svojevremeno uredjene i obradjene biblioteke u prizrenskoj bogosloviji kao i u manastiru Visoki Decani. Takodje vazan segment rada je instruktivni rad i nadzor nad radom biblioteka i visokoskolskih institucija i naucnih instituta na Kosovu i Metohiji. S obzirom da je knjizni fond ovih biblioteka ostao na Kosovu to je skoro pionirski rad, tako da su prakticno ove biblioteke u formiranju.

Svojevremeno je vasa biblioteka organizovala godisnje i po stotinu kulturnih manifestacija. Kakve su sada mogucnosti i da li ste prisustvovali nekom od Sajmova knjiga?

- U toku prosle godine nasa izdanja predstavili smo na Kosovu i Metohiji, zatim u vecim mestima centralne Srbije, a ucestvovali smo na Sajmovima knjiga u Beogradu, Novom Sadu i Herceg Novom, i to sve uz materijalnu podrsku Ministarstva kulture, bez cije pomoci ni jedan od ovih poduhvata ne bi mogao biti realizovan.

Nedavno ste uputili zahtev Koordinacionom odboru za Kosovo i Metohiju kao i Ministarstvu za prosvetu, kojim trazite formiranje jezgra NUB u Kosovskoj Mitrovici. Da li je inicijativa podrzana i kakva su vasa ocekivanja?

- Mi smo uvereni da ce se udovoljiti nasem zahtevu jer bi se time ublazio nedostatak knjiznog fonda, sto bi najvise pomoglo studentima i nastavnicima jer nema ozbiljnog studiranja bez neophodne literature koja je, na zalost, trenutno

nedostupna srpskom stanovnistvu u juznoj Pokrajini.

I pored vise akcija koje su u Srbiji preduzete za popunu fonda srpske knjige sve je to samo simbolicka nadoknada izgubljenog knjiznog fonda, a ona je u uskoj vezi sa opstankom ugrozene kulture jednog naroda, jer Medjunarodna zajednica je pomogla popunu fonda albanskim bibliotekama, ali su zato rafovi srpskih biblioteka ostali prazni. Nasi su zahtevi zaista skromni, potreban nam je samo prostor a kasnije cemo uz rad stvarati normalnije uslove. Nadamo se da ce odgovorni imati razumevanja i udovoljiti nasem zahtevu koji je od opsteg interesa za srpsku kulturu, jer neminovna je potreba za uspostavljanjem jedne solidnije osnove za duhovni razvoj licnosti i gradjana koji su ostali da tamo zive i rade.

V. Celic

“DA STITI VAS I VASE BRODOVE”

Otvaranje izlozbe bilo je dva broda. Na jednome su bile fotografije razrusenih svetinja sa Kosova i Metohije. Drugi je plovio i na njemu je bio ekran od 12 kv. metara i na kome su emitovani dokumentarni filmovi o Kosovu uz pratnju srpske duhovne muzike.

U znak zahvalnosti za sve ovo, vladika Artemije je podario g. Zanu Brielu, vlasniku brodova, ikonu Hrista radjenu u manastiru Sopocani govoreci:” Da Vas stiti i Vase brodove”.

FRANCUZ KAO “SERB”

Zan Briel, covек koji nam je na besplatnu upotrebu do 15. jula dao brodove, seca se da se sreo sa Drazom Mihajlovicem, potom da je odavno “obradjen za Serb” , da je sa Srbima pravio uvek lepe planove, da je uvek bio i ostao uz nas.

Naglasio je da mu je zet Niksicanin, Rade Markovic, a kad smo zamolili za snimak sa svestenim licima, pristao je tek posto je iz dzepa izvadio crnogorsku kapu.

IZ KNJIGE UTISAKA

Jedan od posetilaca, Francuz, posle razgledanja izlozbe “RASPETO KOSOVO” zapisao je u knjigu utisaka “Ako je sve ovo istina, onda su nas lagali”.

ONI SU POMOGLI

Izlozbu su organizovali prof. dr Bogdan Manojlovic, Dragoslava Koprivica, Francusko-srpska alijansa, prof. Ljubisa Folic, iguman Mihailo, a ekskluzivni prostor su ustupili Zan Brijel i Rade Matovic. Svedocanstva sa Kosova su prikazana na brodu “Gabar” ukotvljenom pored pariskog mosta Alma.

NOVA TAKTIKA NA BALKANU

Posle pocetka najavljenog povlacenja ruskog mirovnog kontigenta sa Kosova i Metohije, postavlja se pitanje: da li Rusija gubi interes za Balkan i Srbiju?

Rusija samo menja taktiku.

Poslednjih desetak godina Rusija je prolazila kroz tezak period tranzicije a strategiju za Srbiju nije ni imala. Sada se njena politika prema nama formira na jasnim osnovama, svesna da vojnim prisustvom na Kosovu i Metohiji ne moze da utice na dalji sled okolnosti, pa se akcent prebacuje na vece diplomatsko angazovanje u realizaciji rezolucije 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih Nacija.

Rusija je zainteresovana za ekonomsku saradnju i zeli da vidi Srbiju kao svog najveceg partnera u ovom delu Evrope, da bude vise zastupljena na nasem trzistu, ne samo u oblasti energetike, nafte, gasa, vec i u privatizaciji, otvaranju zajednickih firmi, zajednickim nastupom na drugim trzistima. Jedinstveni trgovinski sporazum iz 2000 godine o bescarinskom prometu robe izmedju dve drzave, koji je ove godine jos prosiren za nase proizvode, to i potvrđuje. Srbija i Crna Gora je jedina zemlja koja ima ovakav ugovor sa Rusijom. Zajednickom saradnjom mogli bi da povecamo nasu proizvodnju, da lakse plasiramo robu na rusko trziste a i na trziste Evropske Unije. Na taj nacin dosli bi do svezeg kapitala i nove tehnologije, do novih radnih mesta i poboljsanja zivotnog standarda.

Dragocena su ruska iskustva iz perioda tranzicije - Rusija je prosla najtezi deo tranzicije i polako staje na svoje noge, u ekonomskom i u politickom smislu. Ne treba zanemariti ni veliko rusko angazovanje u borbi protiv jedne od najvećih posasti savremenog doba - terorizma.

Jasno definisanom taktikom na Balkanu, uz vece politicko angazovanje pred medjunarodnom zajednicom, Rusija bi nam znatno pomogla i u ostvarivanju nasih prava na Kosovu i Metohiji.

N.D.

PISMO VLADIKE ARTEMIJA

**PREMIJERU REPUBLIKE SRBIJE
G-NU ZORANU ZIVKOVICU
BEOGRAD**

Postovani G-ne Predsednice,

Odavno ugovaramo da se sretnemo i porazgovaramo o problemima Srpskoga naroda u celini, posebno onom koji jos uvek zivi i opstaje na Kosovu i Metohiji, Raskoj oblasti, ... Do sada se prilika ne ukaza. Ocekujuci taj momenat kada cemo imati o cemu da pricamo, odlucili smo da Vam i pismeno dostavimo neka nasa razmisljanja, kako bi ste i Vi sa Vasim saradnicima (Vladom) o tome razmislili.

Nas narod i nasa Crkva, vec pune cetiri godine prozivljavaju svakovrsna stradanja na Kosovu i Metohiji. Preko 250.000 ljudi je proterano sa svojih ognjista, ubijeno je ili kidnapovano vise od 3000 ljudi, napadnuto, pretuceno ili zlostavljano vise hiljada neduznih zrtava, dok je preko 110 crkava i manastira spaljeno, demolirano ili, najcesce, do temelja razoreno. Medju njima su i one crkve i manastiri koje su gradjene u 12., 13. i 14. veku, kao i one nove u kojima se odsluzila tek po koja sveta Liturgija. Zapaljeno je, unisteno ili nasilno useljeno na desetine hiljada srpskih kuca i stanova. Stotine sela sirom Kosova i Metohije je sruzeno sa zemljom. Opljackano je na hiljade grla stoke, poljoprivrednih masina i ostale imovine srpskog naroda. Od tolikog mnoštva zlocina pod vlascu i "zastitom" UN i u prisustvu oko 40.000 elitnih vojnika KFOR-a, UNMIK policije i stotine nevladinih "humanitarnih" organizacija, ni jedan od pocinilaca tih zlocina nije identifikovan i izveden pred lice pravde, ni jedan zlocin do kraja rasvetljen.

Godine 1999. samo za mesec dana vrateno je na Kosovo i Metohiju oko 700.000 proteranih (ili po nagovoru lidera iseljenih) kosovskih Albanaca i nekoliko stotina hiljada onih koji ranije nikada na Kosovu i Metohiji nisu ziveli. A za protekle cetiri godine broj vratjenih proteranih Srba sveo se samo na nekoliko stotina. Ni jedna od porusjenih crkava nije obnovljena, kidnapovani se identifikuju kao mrtvi. Za srpsku zajednicu na Kosovu i Metohiji, i pored doprinosa koji je ista ucinila u smislu skidanja totalitarnog rezima G-na Milosevica i promene stava prema medjunarodnoj zajednici, nazalost, vreme je stalo u junu 1999. godine.

Sav taj sram na licu moderne i "demokratske" Evrope i celoga sveta, dogadja se pod protektoratom Ujedinjenih Nacija, na osnovu Rezolucije Saveta Bezbednosti, koja služi samo kao paravan za sva ta nedela i zlocine. Nasa drzava i drzavna administracija (Ambasade sirom sveta) nisu ucinile dovoljno da ova gorka istina prodre u svetsku javnost, sto bi sigurno doprinelo vecoj zastiti ugrozenog naroda na Kosovu i Metohiji, protiv koga se pritisak povecava narocito u poslednjih mesec dana. Na udaru su posebno Vitina i Kosovsko Pomoravlje sa jasnim ciljem i namerom ekstremista da se i onaj preostali deo naseg naroda prinudi na iseljavanje, kako bi etnicko ciscenje bilo potpuno.

Jedina institucija koja je neprekidno ostajala sa svojim narodom i konsekventno uvek podizala svoj glas pred domacom i svetskom javnoscu bila je i ostala Srpska Pravoslavna Crkva. Nasa Eparhija rasko-prizrenska i kosovsko-metohijska zeledi da skrene paznju svetske i domace javnosti, od samog pocetka ove svojevrzne Golgote, aktivno je radila na medijskom planu i uspela da organizuje brojne tribine u SAD, V. Britaniji, Nemackoj, Austriji, Ceskoj, Belorusiji, kao i izlozbe "RASPETOG KOSOVA" u zemlji i inostranstvu (Rusija, Ceska, Belorusija, Republika Srpska). Odstampali smo i tri izdanja publikacije "Raspeto Kosovo" na nekoliko svetskih jezika. Pokrenuli smo i vec tri godine izlazi nedeljni bilten "Glas Kosova i Metohije" (dvojezicno). Snimljeno je i vise dokumentarnih filmova o poratnim zbivanjima na Kosovu i Metohiji. Svakodnevno radi i prati sva zbivanja na Kosovu i Metohiji Info-sluzba Eparhije rasko-prizrenske (Manastir Decani), saljuci preko svog Njeb site -a u ceo svet uvek sveze i pouzdane informacije.

Najzad, evo najnovije nase ideje. Kako bi se stradanje i patnja nase Crkve i naseg naroda ocuvali u secanju nas samih, ali i u secanju i opominjanju svih onih koji su doprineli takvom stanju na Kosovu i Metohiji, predlazemo da se u prestonom Beogradu otvori "KOSOVSKO-METOHJSKA SOBA SECANJA", koja bi bila svedok i podsetnik za ovo pokoljenje ali i za sva buduca pokoljenja, da se ovako nesto vise ne sme dogoditi, ali ni zaboraviti. Misljenja smo, a i taj savet smo primili od Jevreja u Jerusalimu 2001 godine, kada je Delegacija sa Kosova i Metohije bila prisutna na seminaru koji je grad Jerusalim priredio na temu Kosova i Bosne. Mi smo tom prilikom pitali nase domacine kako to da su 2000 godina bili bez drzave a da su sacuvali svest o svojoj otadzbini i da su je konacno povratili posle toliko vremena? Odgovor je bio fascinant: "Mi smo 2000. godina od pocetka do kraja zivota nasim ljudima neprekidno usadjivali svest o tome sta je Jerusalim za Jevrejski narod. -To isto i Vi morate raditi, neprekidno, od kolevke do starackih domova, preko obdanista, skola, fakulteta, vojske... usadjivati Vasem narodu svest sta Kosovo i Metohija znace za Vas narod. Srbi, ma gde ziveli, moraju shvatiti da je Kosovo i Metohija za njih ono sto je Jerusalim za nas Jevreje. Kada to Srbi budu shvatili i svedusno prihvatili, tada niko od njih nece moci oduzeti Kosovo. Samo Vas zaborav i otudjenje uzece Vam Kosovo i Metohiju..."

Kako bi smo delimicno pomogli ostvarenju ove ideje, resili smo da osnujemo ovu instituciju koja bi imala: stalnu postavku - izlozbu slika "RASPETO KOSOVO", kao svojevrzni ZID PLACA, zid na kome bi bila ispisana sva imena ubijenih i kidnapovanih u periodu od 1999. do danas, dokumentacioni materijali o stradanju i progonu Srba na Kosovu i Metohiji (fotografije, filmovi, svedocenja) i td. Ova soba bi morala imati i stalno zaposlenog kustosa, koji bi poseticima adekvatno tumacio izlozeni materijal, sto bi u mnogome doprinelo sticanju svesti o znacaju Kosova i Metohije za Srpski narod i samu Srbiju.

Od Vas, G-ne Predsednice, ocekujemo razumevanje, podrsku i pomoc da se ova ideja sto skorije realizuje na nase opste dobro. Za ovakav projekat ne postoji visoka cena. Vase je da nam nadjete odgovarajuci prostor, po mogucnosti u centru grada, a nase je da ovo receno osmislimo. Eparhija rasko-prizrenska bila bi pokrovitelj celog projekta i vodila bi stalni nadzor i brigu da ova "soba secanja" izvrši svoju uzvisenu misiju.

S osobitim postovanjem

**Episkop rasko-prizrenski
i kosovsko -metohijski
+ Artemije**
